

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1 Mars 1926 — No 199

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکي [۲۴ نسخہ]

ورکيا ايجون ۲ ، خارج ايجون

۳ ، اعلا کاغديسي ه ليرادر

اداره خانه سي :

جفال اوغلنده « اجتہاد » ہوی

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرمی برنجی سنہ

نومرو ۱۹۹ - ۱ مارت ۱۹۲۶

Prof. Browne

انکتر مستشرقین و تورک محبّه ممتاز پروفه-سور Browne ک وفاتی یازمشدق . خلیل خالد بک بومستشرقه .
 تخصیص امتحان واوله (جمهوریت) غزنه-سده ویرم اولدینی
 مقاله انتشار ایتدی . مرحومک چوقی انسانیتی کورمش ووفاته
 آجی کوز یاشلریله اغلامش والیوم (لوندرد) ده السنه سرقه
 مکتبده تورکجه معلمی اولان دوستمز معلم علی رضا بک دن
 صوک کونلرده بعض قیغتی معلوماتده کلدی . Times
 غزنه-سک بر مقطوعه-سندی کونلردی . علی رضا وخلیل خالد
 بکک ویرمش اولدوقلری معلوماتی اجمال و تورکک اک زیاده
 متخلق اولدینی خصائلدن اولان شکرکذارلیغی اینلایدیورز:
 مرحوم پروفه-سور (براون) حرب عمومی بک اغلاق صیره-سده
 (لوندرد) ده بولونلار ینور تورکری یوکک نفوذیک حایهسی
 آلتله آلمش وولتری اسرا غارتیزونلرند ییک دورلو زحمت
 و محرومیت چکمکدن قوزلارمشدر . معلم علی رضا بک یازدینی
 مکتوبده (پروفه-سور براون) ک بویلیکنی وهله علی العموم
 محاربه ومقالبه قارشی اکرانی یوکک برنجیل لانیله اغلایارق
 تصویر ایدیور . انکتره برطرفدن جهان قاته بویلیان برلیدجورج
 یتشدریرسه دیگر طرفدن ده اوتک افغانی تلمین ایدن انسانیت
 و تورک محی بریجه پروفه-سور (براون) لرد یتشدرین بر
 طوبراق در .

مرحومک مختصر ترجمه حالی

(میتر براون) 1879 ده دارالفنونک (به نبروغ)
 مدرسه-سده کیرمش ، برافچ-سده بومدرسه-ک طلبه-سندن اولمشدر .
 فقط بالخاصه علاقه دار اولدینی جهت السنه شرقیایدی 1884 ده
 وقوعبولان هندستان خدمات ملکیمسی نامزدلری امتحانده
 برنجی صفده بولونیوردی . امتحان موضوعلری میانده قارسی
 لانیده واردی .

جینم بخاک رخت سودی .
 زتون زمان چون توفلی زاد ،
 نجات بی حد زمن بر نوباد .
 مهابیت ایران بسمدی خوش ،
 نیاشد مباحات از آن ربه یس .
 نهادت برحق ز نور افسری ،
 ترا هرچه گویم از آن برتری !
 من آنمکه بردل نیم دی
 نشانی در این صحنه از خرمی .
 ز برکشته حالی بیچارکان
 بدرکام یزدان رسام فغان .
 تاهی ز روزازل وایام ،
 سرشته ست بالاشک وخون مایام .
 ندانم که با این دل سوکوار
 چرا آمدم من بدین روزگار .
 مرا عقل یاراست و آرامی ،
 من از هوش پر جوشم ، از جام بی .
 بچشم زمین ناروا فلاک تنک ،
 زینت کی کشته ام بی ذرک .
 شوم که بنور خرد راهین ،
 ز تم که بشمع شمع آستین .
 بر این هستم که تنو میرم
 بخوفم که این جان ز تن برکم .
 من آمیزه موشاعر دلخراش
 زدور جوانی بدین بیج و تاب
 کر قنارم و زار وی حاصلم ،
 این است همواره یازدم .
 چه برکشته بچشم در این مویه-کاه
 ز گریه کی شد حیات تباہ .
 خداوند داننده دادکار ،
 ز روز ازل خصم بیدادکار ،
 ندانم چرا کرده زوی زمین
 پراز اشک وخون ، بر زآوانین .
 ز حد شکوه ام چون نیاشد برون
 چه پیداست دیدم من از کاف و بون .
 نورقی ز دنیا ، زهایافتی
 زمانم رهیدی ، صفا یافتی .
 ز فرجامکاهت برون آئی وین :
 چه ببارد از آسمان بر زمین .
 رزایاکه آتشزن جان ماست ،
 در این صحنه ماتم قزون شد ، نکاست .
 بپنداز چشمی بر آن جای شور ،
 بخوامش بدو بمدازان سوی کور .
 زمن بر تو باد ای حکیم مام !
 هزاران درود و هزاران سلام

توقادی زاده شکیب

بیڈیکمیشیل

جیب ساعتربنک تاریخی

سندھن باشقہ ساعت تقسیمزده دیکشمنش اولوق اعتبارله، بوکون اون ایکی دما غلامه سیله محتویاتی بیکری درده ابلاغ ایتمیکم جیب ساعتربنک تاریخندن بحث ایتمی قالد دن خالی کوزمیزور.

جیب ساعتربنک موجدی کی زمان و مکان ایجادی ده مجهولدر. بوخصوصده معلوم اولان جهت، اون آلتنجی عصرک نهایتله اون آلتنجی عصرک بادیتمده پارس و نوره بهرغده ساعت قابریقلمی موجود اولماسیدر. فقط اوزمان بایلان ایلیک جیب ساعتربنک مختلف شکله و مختلف جسامتده اولقله برابر پک ابتدائی برحاله ایدی. بوساعتربنک قابری و قابلقلمی اکثریا پک قیمتدار اولقله برابر علی العموم اوقاتی پک تقریبی برصورتده کوستریرلردی. اون آلتنجی عصرک اورتالریته دوغرو موجدی بللی اولمایان ساعت لکندهنسک ایجادی ایلیک برخطوة ترقی اولدی. ۱۶۷۵ تاریخنده ایسه، هوئیکنس اسمند برصنمتکار طرفندن حلزون زنبک تربیاتی کشف اولوندی. بوندن برسنه صوکرده ده (لوندزه) نک (بورلاو) (قور) و (طوبسون) اسمند اوج مشهور ساعتجینی طرفندن عینی زمانده اولقی اوزره جیب ایچون چالار ساعت ایجاد ایدلدی. حتی اوزمانکی انکله قرالی ایکنجی شارل، فرانسه قرالی اون دردنجی لوییه بویه چالار برجیب ساعتی هدیه ایددی. سیلیندرلی جیب ساعتربنک ده غراهام طرفندن ایجاد اولنوب ۱۷۵۸ دن اعتباراً تعمه باشلادی. بوکونکی باصعی و آختارلسز جیب ساعتربنک ایسه اون دو قوزنجی عصرک نصف اولنده اعمال ایدیلکه باشلامشدی.

بطالیم و برکوسی

مملکتیزده وضع ایدیلکده اولان شخصی و برکینک بکارلره حائد شرائطی مناسبته قارئلرمزه بکارلی ویرکیسی حقتده بر آرز معلومات ویرمک ایستز: بوویرکینک اک شایان دقت شکلی، آمریقاده آرژانتین جمهورینی اقسامندن بر مملکتده تطبیق ایدیلکده در. اوراده بکارلر خصوصی برویرکیه تابیدر. اوتوز باشقہ قدر اولتهین ارککیر آیدد بزم یاره ایله ایکی یوز الی غروش ویرکی ویرمکه مکلفدر. اوتوزدن اوتوز بش باشقہ قدر اولان بکارلردن ایکی مثلی، یعنی بش یوز غروش آلتینر. اوتوز بش یاشندن الی باشقہ قدر بکارلی ویرکیسی آیدد تام اون یارادر! الی ایله آلتش یاشلری آراسنده بولونان بکارلردن ده آیدد یک اوج یوز غروش آلتینر. آنجیق یتش بش یاشی تجاوز ایدن بکارلرک ویرکی یوکی تخفیف اولنوب بونلردن سننده بش یوز غروش استیفا ایدیلدیر. زوجهرلی وفات اغش اولانلر یالکوز اوج سنه ماتم حقه مالک اولوب اوندن صوکرده تکرار اولنک

پروفیسور (براون) (کمبریج) دارالفنونندن طب مآذونی اولارق چیققدن صوکرده (سنه بارتلهوموس) خسته خانه سنه کیره رک معلومات طبیه سنی اکمال اغش وطب دیلوماسی آلتش اولدینی حالده هیچ بر زمان اجرای طبابت ایتمشدر. منشائی اولان مکتبه معلم اولارق کیرمشدی. بوسیره ده درکه (ایران) ه کیتک آرزوسی اجرایه فرصت بولدی. ایرانه بولوندینی ۱۸۹۳ سننده یازدینی وایرانه حائد اثر، که (ایرانلیر آره سنده برسنه) عنوانی در، انتشار اتمشدر. بوسیره ده فارسی معلمی اولارق (کمبریج) دارالفنوننه انتخاب ایدیلشدر و ۱۹۰۲ تاریخته قدر بوصفته (کمبریج) دارالفنوننده بولونمشدر بوتاریخده مان ایکی یوز سنه دنبری موجود و معتبر اولان عربجه پروفیسورلکته انتخاب ایدیلشدر. برسنه صوکرده انکلیز اقاده میاسنه اعضا اولمشدر. منتشر آتاری پک چوقدر و موضوعلری متنوعدر کندیسی اساساً فیلولوگ یعنی علم السنه متخصصی دکلدی. شرقک تاریخ مذاهبه وادیانه حصر تبع اتمشدی. ایران ادبیاتی حقتده کی بویوک کتابی ۴ جلد تشکیل ایدر.

برنجیسی ۱۹۰۲ ده و صوکتجیسی ۱۹۲۴ ده چیقمشدر. [*] بوکتاب برآیدد علمیه در و فارسی اشعار بویوک برموقینله انکلیز نظمته نقل اتمشدر. کرک انکلیزجه کرک دیگر لسانده بووایدده بوقدر بمکمل برابر یوقدر. علم تاریخه متعلق اثرلری آره سننده شونلر ذکر ایدیلدیلیر. ۱۹۲۱ ده نشر اولونان (چهارمقاله) ترجمه سی. (طبرستان تاریخی)، (تاریخ کزیده)، دولت شامک (تذکره شعرا سی): ۱۹۰۹ ده (ایران انقلابی)، ۱۹۱۰ ده (زمانه ایراننده اشعار و مطبوعات) عنوانلی کتابلری چیقمشدر. پک علاقه دار اولدینی بایلیک آتاری حقتده برچوق یازیلری و ترجمه لری واردر. دیانت و فلسفه آنسیقلوبه دیانتک باب و بایلیک بحثی یازان اودر. ۱۹۰۰ ده ال یازمه سی کتب اسلامیته ک برلستنه سی نشر اتمشدر و عرب طبابتی حقتده کی قوزرائلری کتاب شکنده باصیلمشدر.

تورکک و تورکجه نک محب و خادی M. Gibb وفات ایددیکن صوکرده، اونک (تورک تاریخ اشعار) عنوانلی ویش بویوک جلددن متشکل کتابی طبع اتمک وظیفه سنی میستر (براون) درعهده اتمشدی. میستر (کب) ی ده حرمتله یاد اتمه لی یز ۱۹۰۲ ده اونی (لوندزه) ده زیارت ایدیکم زمان نه قدر تورک محی برانکلیز اولدینی کوردم برخالی اشعارمزی انکلیزجه به ترجمه اتمشدی. (کب) ده (براون) ده نابود اولدیلر. فقط اونلرک بوچرخ کبود ایچنده برافدقلمی صاف و براق طنین فکر و شفقت انسانلق یاشادقجه یاشایاجقدر.

بنت در صبیفه عالم درام ما

دییه یلمک شوکتی ایسته بویه جانلرک نصیب مستحقدر.

• • •

[*] برخانم قیز طرفندن بومهم کتابک تورکجه به ترجمه ایدیلکده اولدینی بویوک برسونجله اوکرندک. - اجتماع -